

KAMUDA İSG UYGULAMALARI

Öğr. Gör. ÖZLEM SAKLICA

- **İş güvenliği uzmanı:** Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı,
- **İş kazası:** İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı
- **İşyeri hekimi:** İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

- **Onaylı defter:** İşyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri veya noterce her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanan, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin tespit ve önerilerini kayıt altına aldığı defteri,
- **Risk değerlendirmesi:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek
- tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,
- **Tehlike sınıfı:** İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,

İşveren???

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda “**Rektör, üniversite veya ileri teknoloji enstitüsü tüzel kişiliğini temsil eder.**” hükmü bulunmaktadır. Mevzu bahis ifade gereğince üniversitelerin sahip olduğu tüzel kişilik işveren bu işverenin işveren vekili ise **rektördür.**
- Bilindiği üzere; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, gelişmiş birçok ülkedeki uygulamalara paralel olarak, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanmasını temel bir ödev olarak işverene vermiştir. Kamu kurumlarında ve dolayısı ile üniversitelerde de bu husus aynı şekilde tecelli etmektedir. Üniversitelerde iş sağlığı ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olan ve bu konuda temel sorumluluk sahibi işi, tüzel kişiliğin temsilcisi ve yöneticisi olan **rektördür.**

- Rektör müteselsilen sorumluluğu saklı kalmak kaydı ile iş sağığı ve güvenliğı konusunda üniversitelerde iş ve işlemleri düzenlemek ve 6331 sayılı Kanunda belirtilen fiilleri yerine getirtmek üzere bir iş sağığı ve güvenliğı işveren vekili belirleyebilir. Belirlenecek söz konusu iş sağığı ve güvenliğı işveren vekili hem uygulamaları yönetecek ve hayata geçirecek kadar yetki sahibi olmalı hem de gerektiğinde ilgili çalışmalara aktif katılım sağlayacak ve İSG profesyonelleri ile sürekli iletişimde olabilecek yapıda olmalıdır.
- Yapılan çalışmalar ve uygulama örneğı değerlendirmeleri sonucunda üniversiteler özelinde; rektör veya rektör yardımcısı iş sağığı ve güvenliğı işveren vekili olarak belirlenebilir.

KAMU KURUMLARI NE YAPACAK?

- İşverenin işyerinde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamını sağlayabilmesi için ilgili mevzuat işverene çeşitli yükümlülükler getirmiştir. Kamu kurumlarında ilgili kurumun en üst idari amiri işveren vekili olarak değerlendirilmekle birlikte, idari yapılanmaya göre birimlerin yönetiminde görev alan amirler de işveren vekili olarak sayılabilecektir. Şekil-1'de işverenin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili temel görevleri gösterilmiş olup ilerleyen bölümlerde bu başlıklar için detaylı bilgiler verilmiştir

Kamuda İSG

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelikler kamu sektörüne ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

Nereler Kapsam Dışı?

- Aynı Kanun'da belirtilen aşağıdaki kamu kurum ve kuruluşlarını ilgilendirebilecek faaliyetler hakkında İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümlerinin uygulanmadığı dikkate alınmalıdır.
- ► Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.
- ► Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.
- ► Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında kapsamında iş yurdu ve meslek edindirme faaliyetleri

İSG Hizmetleri

Risk Değerlendirmesi

Çalışanların İSG Eğitimleri

Çalışanların Sağlık Gözetimi

Acil Durum Planları

İSG HİZMETLERİ

- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM BİRİMİ
- (İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları Uygulama ve Araştırma Merkezi)
- Üniversitelerde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili teknik çalışmaları planlamak, uygulamaları hayata geçirmek ve gerekli takipleri yapmak üzere bir birim kurulmalıdır.
- İSG konusunda rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere bu birimde görevlendirilen personelin etik ilkeleri doğrultusunda mesleki bağımsızlıklarının sağlanması ve İSG uygulamalarının kesintisiz olarak devam ettirilebilmesi için hiyerarşik yapıda kadro olarak da iş sağlığı ve güvenliği işveren vekiline direkt bağlı olmaları önemlidir.

İSG Hizmeti alınması:

İSG Hizmeti Sunmadan Önce

- Kurumunuzda;
- ► 4857 Sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan kişileri/sayılarını belirleyin.
- ► 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında çalışanları/sayılarını belirleyin.
- ► Kurumunuz içerisinde faaliyet gösteren kurum çalışanlarını/sayılarını (alt işverenler ve kendi namına çalışanlar hariç) belirleyin.
- ► Kurumunuzda görev alan tüm personelin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinden yararlanması gerekmektedir. Asıl işveren olarak, işin altı işveren devri durumlarında (temizlik işleri, servis hizmetleri, güvenlik hizmetleri, inşaat işleri, periyodik kontrol işleri gibi.) alt işveren tarafından kendi personeline İSG hizmeti sunulduğundan emin olunmalıdır.

Çalışan Sayısı Nasıl Belirlenir

Tehlike Sınıfı???

İş Güvenliği Uzmanı Görevlendirme Tablosu

Tehlike Sınıfı	Sürelî Görevlendirme*	Tam Zamanlı Görevlendirme
Az Tehlikeli	10 dk	1000 kişi
Tehlikeli	20 dk	500 kişi
Çok Tehlikeli	40 dk	250 kişi

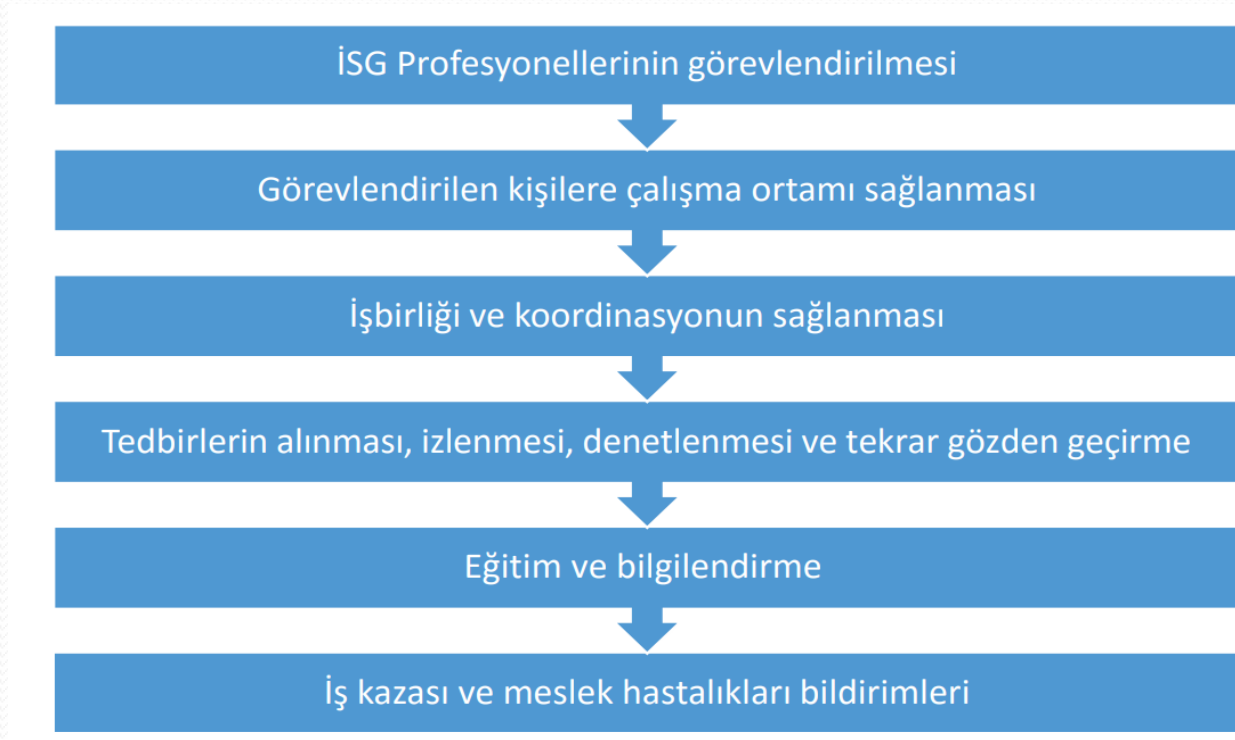
*Çalışma süreleri çalışan kişi başına aylık olarak belirtilmiştir.

İşyeri Hekimi Görevlendirme Tablosu

Tehlike Sınıfı	Sürelî Görevlendirme*	Tam Zamanlı Görevlendirme
Az Tehlikeli	5 dk	2000 kişi
Tehlikeli	10 dk	1000 kişi
Çok Tehlikeli	15 dk	750 kişi

*Çalışma süreleri çalışan kişi başına aylık olarak belirtilmiştir.

kamuya ait birimlerde iş sağığı ve güvenliğı hizmetlerinin yerine getirilmesinde idari amir asıl sorumlu olmakla birlikte görev tanımını gereğı ilgili birimin personelden sorumlu üst yönetimi de gerekli çalışmaları yapmak ve yapılan çalışmaları izlemekten sorumludur.

İSG HİZMETLERİ

- **1. İSG Profesyoneli Görevlendirmek**
- **2. Görevlendirilen kişilere çalışma ortamı sağlanması**
- Görevlendirilen kişi veya hizmet alınan kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirebilmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçların karşılanması işverenin (üst yönetimin) görevleri arasındadır.
- **3. İşbirliği ve koordinasyonun sağlanması**
İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürüten kişiler arasında iş birliği ve koordinasyonun sağlanması gerekmektedir.

- **4. Tedbirlere uymak**

- Görevlendirilen kişi veya hizmet alınan kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirler yerine getirilir.

- **5. Bilgilendirmek**

- Çalışanların sağlık ve güvenliğini etkilediği bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında çalışanlar bilgilendirilmelidir. Görevlendirilen kişi veya hizmet alınan kuruluşlar; başka işyerlerinden çalışmak üzere işyerlerine gelen çalışanlar ve bunların işverenleri de dahil olmak üzere bilgilendirme yapmakla yükümlüdür.

- **6. İş kazası ve meslek hastalıkları bildirimleri**

- Kamu kurumlarında işveren Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca; bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutmalı ve gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenlemeli ve kanuni sürelerde Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirimde bulunmalıdır. Ramak kala olaylar da incelenerek bunlar ile ilgili raporlar düzenlenmelidir.

RİSK DEĞERLENDİRMESİ

- İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile Tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmalardır.

- Risk değerlendirmesi dokümanının;

Her sayfası
numaralandırılacak.

Gerçekleştirilen
kişiler tarafından
her sayfası
paraflanacak.

Gerçekleştirilen
kişiler tarafından
son sayfası
imzalanacak.

İşyerinde
saklanacak.

- **Kamu kurumlarında;**
- ► İşveren, risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür.
- ► Risk değerlendirmesinin yapılması, işverenin İSG yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- ► İşveren görevli kişilere (Örnek: Risk Değerlendirmesi Ekibi) her türlü bilgi ve belgeyi temin eder.
- Kamu kurumlarının risk değerlendirmesi yapmak
- için herhangi bir onay almalarına gerek yoktur.

Risk Değerlendirmesinin Gözden Geçirilmesi ve Yenilenmesi

İSG EĞİTİMLERİ

- Kamu kurumları, işçi-memur veya işyerinin tehlike sınıfının ayrımı olmaksızın tüm çalışanlarına iş sağlığı ve güvenliği eğitimini aldirmek ile yükümlüdür. İSG eğitimi özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla
- Tekrarlanır

Kamu kurumlarının çalışanlarına sunduğu eğitimin temel beklentisi

- Yetişkin bireylere uygun içerikle güvenlik kültürü anlayışını benimsetecek bir yaklaşım olmalıdır.
- ► Eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılmamalıdır ve eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayıldığı unutulmamalıdır.
- ► Çalışanların ihtiyacı olan konuların seçilmesine özen gösterilerek teorik ve uygulamalı eğitimler düzenlenmelidir.
- ► Eğitimler, çalışanlarda iş sağlığı ve güvenliğine yönelik davranış değişikliği sağlamayı ve eğitimlerde aktarılan bilgilerin öneminin çalışanlarca kavranmasını amaçlamalıdır.

- ► Verilen eğitimin sonunda ölçme ve değerlendirme yapılmalı; değerlendirme sonuçlarına göre eğitimin etkin olup olmadığı belirlenerek, ihtiyaç duyulması halinde, eğitim programında veya eğitimcilerde değişiklik yapılmalı veya eğitim tekrarlanmalıdır.
- ► Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, **başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanların işe başlatılamayacakları hususuna dikkat edilmelidir.**
- ► Ayrıca, geçici iş ilişkisi kurulan işverenin, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlaması gerektiği unutulmamalıdır.
- Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

- Çalışanlara verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri tehlike sınıfına göre süre olarak değişmektedir.

İSG EĞİTİMLERİ

Az tehlikeli işyerleri	• 8 saat / 3 yılda
Tehlikeli işyerleri	• 12 saat / 2 yılda
Çok tehlikeli işyerleri	• 16 saat / 1 yılda

ÇALIŞANLARIN SAĞLIK GÖZETİMİ

- Bu kavram, çalışma ortamının gözetimi ile çalışanın sağlık gözetiminin bileşkesidir. Çalışanların sağlığının korunması ve geliştirilmesi amacıyla mesleki hastalıkları önlemeye yönelik yapılan tıbbi muayene ve tetkikler ile tüm çalışmaların kayıt altına alınmasını, değerlendirilmesini ve bildirimini de içeren sağlığı koruyucu tüm çalışmalar, ilkyardım, acil tedavi, rehabilitasyon ve sağlığı geliştirme bu kavramın içindedir.

SAĞLIK TARAMALRI

- Bu kapsamda işverenin sağlık gözetimi ile ilgili olarak 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15. Maddesinde de belirtilen 2 temel görevi vardır

Çalışanların sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlamak

Aşağıdaki hallerde sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak

- İşe girişlerde
- İş değişikliklerinde
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla.

- **Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.** Alınması gereken sağlık raporları, işyeri hekiminden alınır. 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de alınabilir. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır, verilen kararlar kesindir.

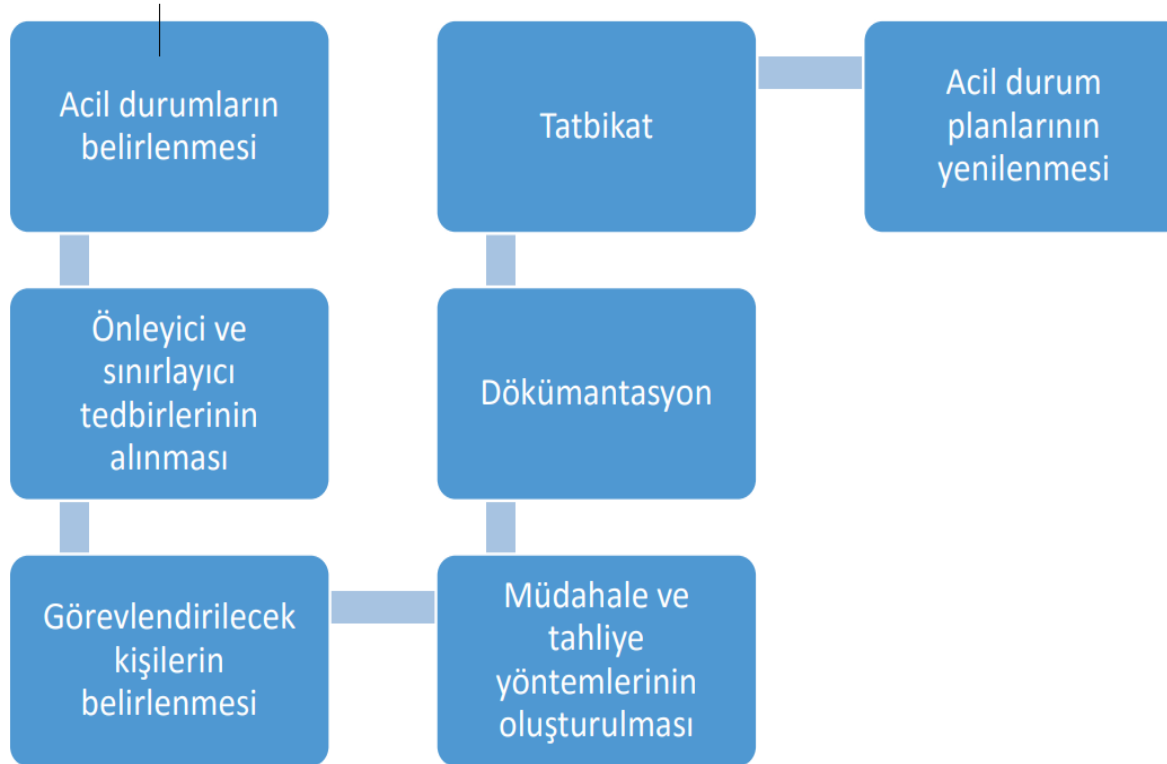
SAĞLIK GÖZETİMİ

- Sağlık gözetiminden doğan maliyet ve bu gözetimden kaynaklı her türlü ek maliyet işverence karşılanır, çalışana yansıtılamaz. Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması açısından sağlık bilgileri gizli tutulur.
- İşyerinde tehlike kaynakları ne ise o kaynağa uygun sağlık gözetimi planlanmalıdır. Bunun için de öncelikle işyerindeki tehlikeler belirlenmeli, kimlerin, nasıl zarar görebileceği saptanmalı, risklerin analizi yapılmalı, bunun sonucuna göre alınacak kontrol önlemlerine karar verilmeli ve önlemler uygulamaya konulup risk değerlendirmesi gözden geçirilmeli ve gerekli durumlarda güncellenmelidir. İşyeri hekimi bu görevlerini yerine getirmek için işyerini ve yapılan işi tanımalıdır.

Sağlık Gözetimi

Az tehlikeli işyerleri çalışanları	* En geç 5 yılda bir
Tehlikeli işyerleri çalışanları	* En geç 3 yılda bir
Çok tehlikeli işyerleri çalışanları	* En geç yılda bir
Özel politika gerektiren grupta yer alan çalışanlar	* En geç 6 ayda bir
	Yenilenir

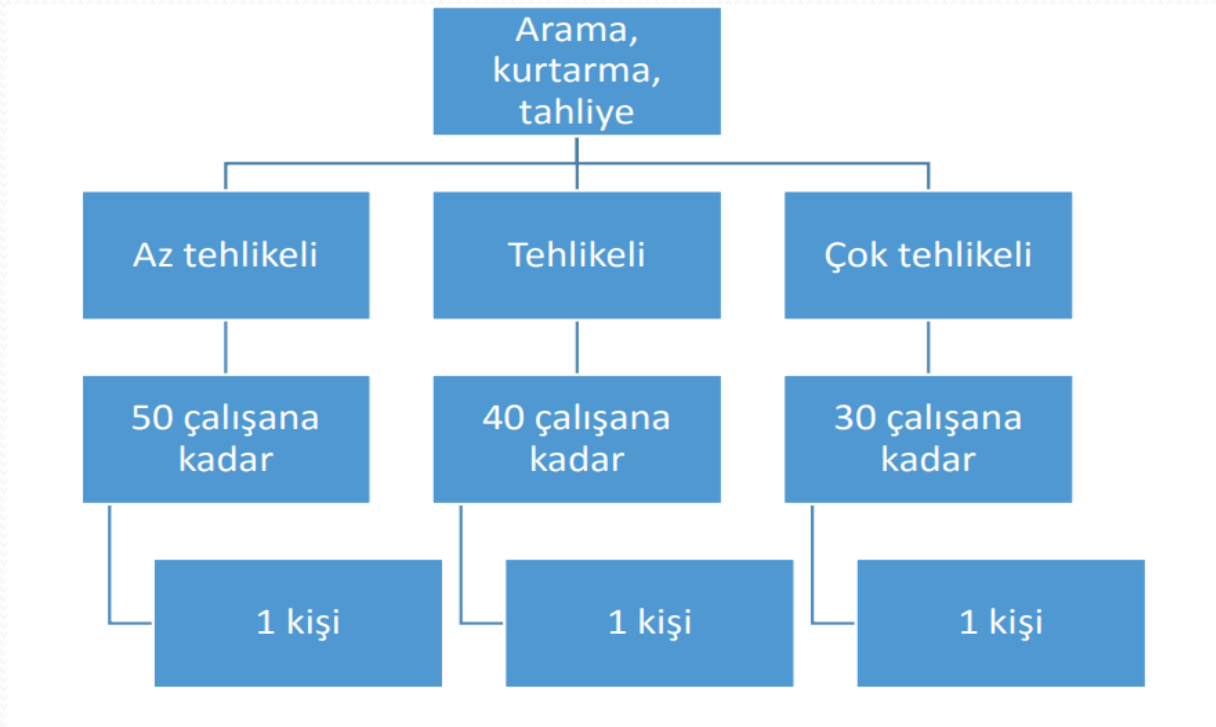
ACİL DURUM PLANI

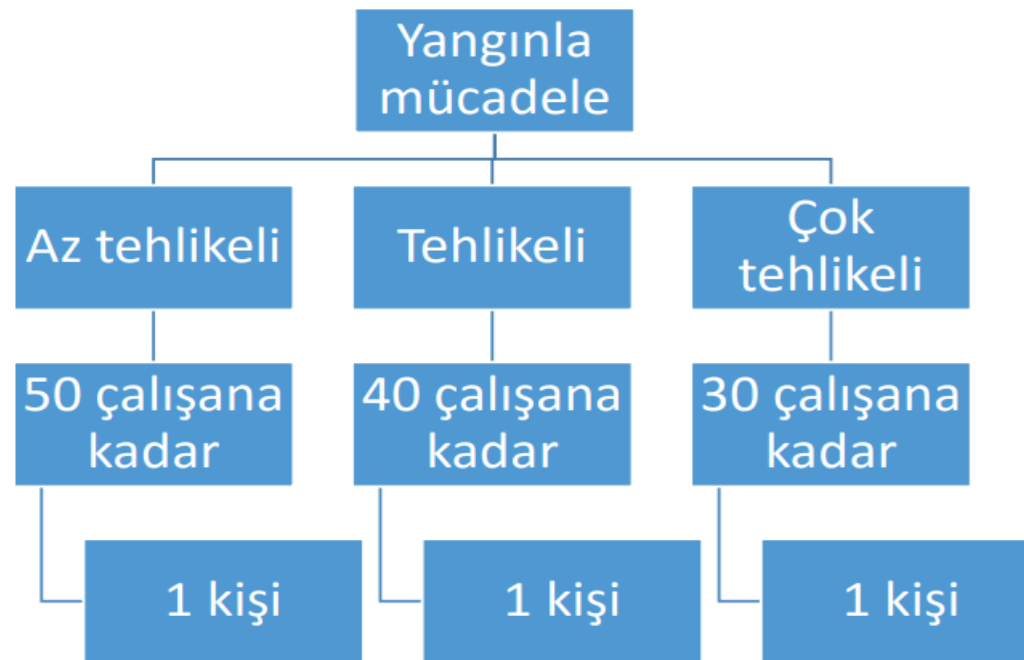

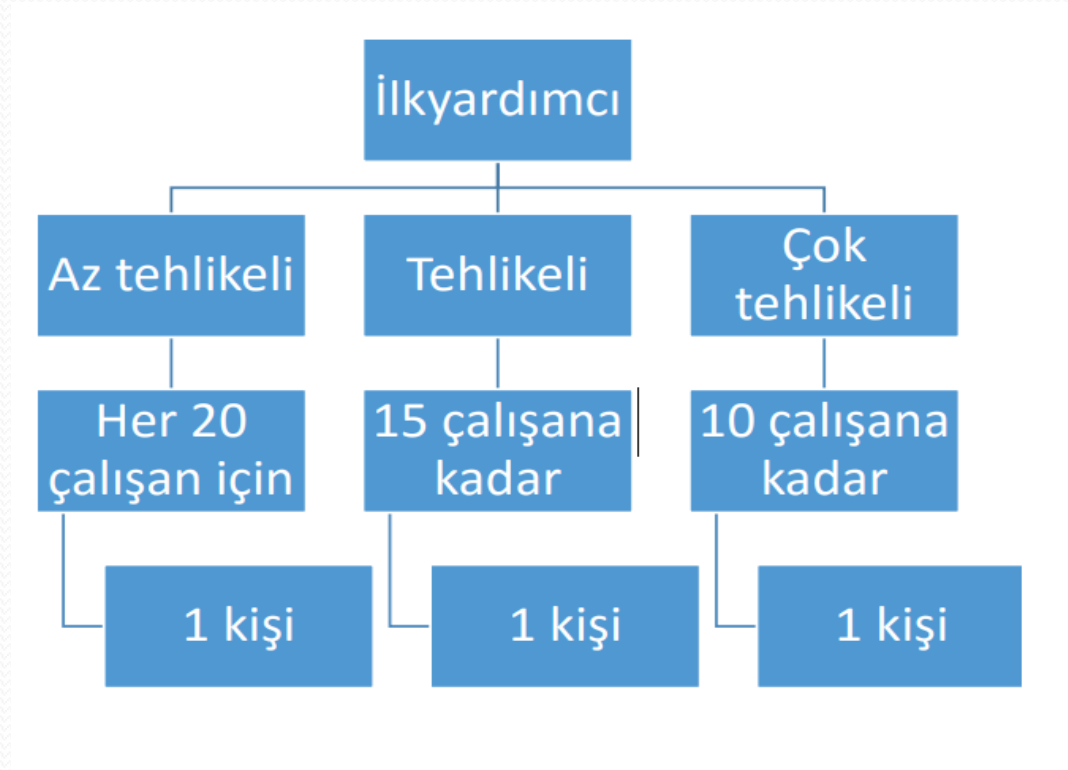
Destek elemanı

- Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişidir.

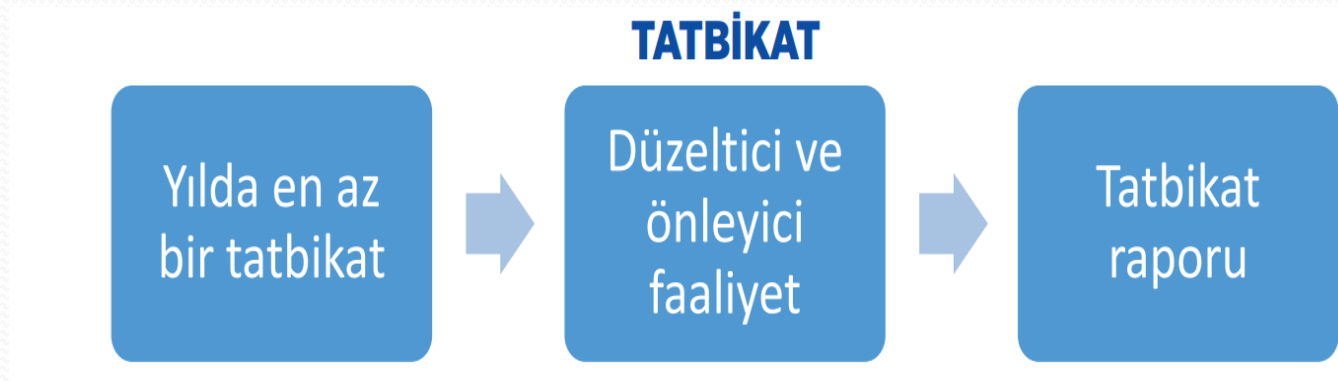
ACİL DURUM İÇİN ÇALIŞAN GÖREVLENDİRİLMESİ

TATBİKAT

ACİL DURUM PLANLARI

ACİL DURUM PLANLARI NE ZAMAN YENİLENİR

Az
tehlikeli
işyerleri

• 6 yılda bir

Tehlikeli
işyerleri

• 4 yılda bir

Çok
tehlikeli
işyerleri

• 2 yılda bir

► Çalışan temsilcileri

İşyerindeki çalışan sayısı	Çalışan temsilcisi sayısı
2-50	1
51-100	2
101-500	3
501-1000	4
1001-2000	5
≥ 2001	6

KAMUDA İSG KURULLARI

50 ve daha fazla çalışan sayısı kapsamına, memurlar da dahil olmak üzere işyerinde sigortalı olarak gözüken herkes girmektedir

İş sağlığı ve güvenliği kurulu kurulması için şartlar;

50 ve daha fazla çalışan
çalıştırma,

6 aydan daha fazla süreli iş
yapma

Attila

İSG KURULLARI

- Birden çok işyeri olan kamu kurumlarının, işletmesinde eğer her bir işyerinde 50 ve daha fazla çalışan çalıştırıyorsa iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma zorunluluğu bulunmaktadır. İşletmeyi oluşturan işyerlerinde birden çok iş sağlığı ve güvenliği kurulu varsa bunlar arasında iletişim kurulması gereklidir. Aynı şekilde bir kamu kurumunun da birden fazla işletmesi olabilir. Bu işletmelerin kurulları arasında koordinasyon oluşturma zorunluluğu vardır.

- Üniversitemizde tek bir kurul oluşturulmuş olup diğer birimlerden temsilci kurul üyeleri ve iş güvenliği uzmanlarının katılımı ve Genel Sekreterimiz Ahmet Arslan'ın başkanlığında 3 ayda bir toplantı düzenlenerek İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamında üniversite de alınması gerekli önlemler görüşülerek karara bağlanmaktadır.

01

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
İŞVEREN VEKİLİ
BELİRLENİR**

**İSG POLİTİKASI BELİRLENİR
VE YÖNETİM OLARAK
TAAHHÜT EDİLİR**

02

03

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
YÖNETİM BİRİMİ
OLUŞTURULUR**

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
KURULU OLUŞTURULUR**

04

05

**POLİTİKANIN HAYATA
GEÇİRİLMESİ İÇİN
UYGULAMALARA BAŞLANILIR**

Teşekkürler..

Kaynak:

ÇSGB Kamuda İSG Rehberi

ÇSGB Üniversitelerde İSG Rehberi